

Переклад останньої строфи містить додаткові екоконцепти «сонце» та «стіна», які відсутні в екоконцептосфері оригіналу як експліцитно, так і імпліцитно: “*Kühl liegt im Wallen*”, “*wo Sonne sonst loht*”.

Віршовий розмір вірша – чотиристопний амфібрахій (у парних рядках – двостопний), характерне римування (поєднання перехресного та кільцевого типу), чергування чоловічої та жіночої рими збережено.

Отже, для гармонійного перекладу тексту оригіналу слід надавати значної уваги цілісності твору як системи, запобігати послабленню чи втраті екосмислів, використовуючи додаткові стилістичні прийоми чи виражальні засоби і за необхідності – додаткові екоконцепти.

Список літератури

1. Пылаева Е.М. Актуализация ключевых концептов текста перевода: эколингвистический подход: дис. на соиск. уч. степ. канд. филол. наук: спец. 10.02.20 / Екатерина Михайловна Пылаева. – Пермь, 2015. – 215 с.

2. Три осени. – Drei Herbste [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ocls.kyivlibs.org.ua/ahmatova/perekladi_1/ahmatova_rus_nim/027.htm

*Науковий керівник: Сабітова А.П.,
викладач*

УДК 811.112.2'373.7 (043.2)

Шевченко А.Т.

Національний авіаційний університет, Київ

ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ (на матеріалі творів Е.М. Ремарка «На західному фронті без змін», «Час жити й час помирати»)

Переклад фразеологізмів – одне з найважчих завдань для перекладачів. На нинішньому етапі розвитку сучасного перекладознавства проблеми перекладу фразеологічних одиниць все ще залишаються актуальними, незважаючи на те, що існує велика кількість матеріалів стосовно труднощів та способів перекладу німецьких фразеологізмів.

Саме слово фразеологія є грецького походження і в перекладі одначає: “phrasis” – вислів, “logus” – вчення, тобто це розділ мовознавства, що займається вивченням стійких словосполучень у мові. Фразеологія як лінгвістична дисципліна займається вивченням фразеологічного фонду тієї чи іншої мови [1, с. 72].

Аналізуючи рівні мови, варто зауважити, що рівень фразеології є найближчим до мови та культури, так як фразеологізми відображають сприйняття та усвідомлення світу певним народом. Таким чином, неможливо перекласти точно фразеологічні одиниці однієї мови іншою [2, с. 13].

За матеріал роботи ми візьмемо твори Е.М. Ремарка «На Західному фронті без змін» та «Час жити й час умирати».

Розглянемо детальніше випадки проблем перекладу фразеологізмів:

1) *Wenn sie jetzt einen langen Bibelspruch will, bin ich in der Patsche, den auszuhaueu würde mehr als die Platte kosten* [6, 123]. – Якщо вона тепер побажає написати довгий вислів з Біблії – **я сів у калюжу**; висікти його буде коштувати дорожче, ніж сама плита [3, 140].

В українській мові фразеологізм «сісти у калюжу» означає опинитися в незручному, або смішному становищі; зазнати в чомусь невдачі. У цьому випадку перекладач використовує фразеологізм, аби висловити здивування через вчинок, який є несумісний із дійсністю, тобто не відповідає прийнятим нормам. Слово «калюжа» зберігає своє семантичне значення, але переклад можна вважати не точним.

2) *“Quatsch nich, fährt Kat ihn an”*[6, 217] – **Тіпун тобі на язик**, – кричить на нього Кат [3, 221].

Слово “quatschen” у перекладі означає «верзти нісенітниці». Вторинний комуніканти перекладає цей фразеологізм як «тіпун тобі на язик», тобто «не говори того, чого не потрібно». На прикладі цього речення можна сказати, що перекладач максимально близько підійшов до первинного значення.

3) *Hat sich was! Hier ist nichts zu holen.. Keine Brotrinde holst du hier* [5, 87]. – Бач, чого захотів! **Тут хоч шаром покотити**. Тут ти й кірки хліба не дістанеш [4, 95].

Перше значення слова “holen” – отримувати, українською мовою фразеологізм переклали як «шаром котити», що означає «відсутність чогось». Якщо перекласти з німецької дослівно – «тут нічого не можна отримати».

Отже, порівнюючи оригінал та переклад, можна сказати, що переклад відрізняється більшою колоритністю та емоційністю, так як представники кожної культури по-різному сприймають об’єктивну дійсність, яку формують у своїй свідомості та виражають за допомогою лексичних одиниць.

Список літератури

1. Желуденко М.А., Сабітова А.П. ФЕ с компонентом-соматизмом в немецком языке // Проблеми викладання іноземних мов у немовному вищому навчальному закладі: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, 18 березня 2011: тези доп. – К., 2011 – С. 70-73

2. Sabitova A. Zheludenko M. Hauptkriterien zur Beschreibung von Phraseologismen // Лінгвістична теорія та практика: історичне надбання, актуальні проблеми та перспективи розвитку: 7 Міжнар. наук.-практ. конф., 28-29 листопада 2013: тези доп. – Одеса: Міжнар. гуманіст. ун-т, 2013. – Вип. 20. – с. 11-13.

3. Ремарк Е.М.. Час жити й час умирати. – К.: ЕКСМО, 2002. – 191с.
4. Ремарк Е.М. На Західному фронті без змін: Роман / Переклад Д.О. Радієнко: Харків: Фоліо, 2008. – 430 с.
5. Erich Maria Remarque. Im Westen nichts Neues. – Frankfurt: Ullstein Verlag, 1975, 347 S.
6. Erich Maria Remarque. Zeit zu leben und Zeit zu sterben. – Berlin: Literatur, 1969. – 419 S.

Науковий керівник: Сабітова А.П.,
викладач

УДК 629.73(038)=811.161.1 (043.2)

Шкабарова В.В.

Національний авіаційний університет, Київ

ЕПОНІМІЧНА СКЛАДОВА МЕДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ У ФАХОВІЙ МОВІ ЛІКАРЯ (на матеріалі німецької мови)

Питання збереження людського життя і здоров'я, будучи досить актуальним у сучасних умовах, першочергово стосується найгуманнішої професії у світі – професії лікаря.

Медична термінологія, що формувалася протягом століть, продовжує свій динамічний розвиток, про що свідчить існування специфічної категорії термінів-епонімів, утворених від власних назв. Епонімічні назви становлять близько 30 % від загальної кількості термінів, більшість з яких припадає на неврологію та психіатрію. Теоретичним дослідженням епонімів як незвичайної лексичної категорії займалися Д.С. Лотте, О.В. Суперанська, О.В. Данильченко, Г.І. Божена, Б.П. Михайлишин, Ю.О. Карпенко та ін.

Велика кількість медичних термінів утворена на основі власних назв: *хвороби, симптоми, синдроми, клітини, віруси, мікроорганізми, волокна, речовини, способи, реакції, формули, тести, операції*. Дослідження структурних особливостей епонімів дозволяє зробити висновок про те, що вони, як правило, є багато основними. Базове слово є назвою загального характеру і лише власна назва семантично детермінує та специфікує вираз. Існує декілька структурних моделей німецьких епонімічних термінів: **власна назва + базове слово можуть поєднуватися за допомогою дефісу**: *Marseille – Fieber – марсельська лихоманка; Menghini – Funktion – функція Менґіні*; **власна назва може набувати вигляду прикметника і отримувати суфікс – sch**: *Schottmüllersche Krankheit – хвороба Шоттмюллера, Schultzesches Syndrom – синдром Шюльца,Whitemorsche*